

Панченко О. І.
НТУ «ХПІ»

ЦІННІСНО-ЯКІСНІ МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ІНЖЕНЕРА-МЕХАНІКА

Актуальність і доцільність проблеми, що розглядається пов'язана з тим, що особистість майбутнього інженера-механіка під час фахової підготовки не завжди розглядається з позиції педагогічної аксіології. Основними поняттями педагогічної аксіології вважають: цінності, ціннісну свідомість, ціннісне ставлення, ціннісну поведінку, ціннісну установку, ціннісну орієнтацію, освіту, навчання і виховання. Ціннісно-якісні методи формування професійного мислення майбутнього інженера-механіка зорієнтовані на розвиток професійного мислення майбутнього фахівця, як однієї із його значущих

професійних якостей (компетенцій). Метою цих методів є внутрішнє прийняття студентом необхідності (цінності) формування професійного мислення як шляху до самореалізації та самоосвіти, самодисципліни та самовиховання, віри у власні сили й можливості в самореалізації, підвищення пізнавальної активності, розвитку креативності, системності і перспективності мислення.

Формування у студента ціннісних установок на необхідність формування професійного мислення відповідно до певних внутрішньо прийнятих цінностей можливе за рахунок створення умов ціннісних орієнтацій як системи його стійкого ставлення до світу й самого себе; забезпечення інтеграції внутрішніх регуляторів (ціннісних ставлень, установок, орієнтацій) дій майбутнього інженера-механіка як основи його ціннісної поведінки, цілеспрямованих на компоненти змісту освіти й свого образу «Я». Однозначним і беззаперечним є той факт, що організаційно-педагогічні умови відіграють вирішальну роль у становленні особистості майбутнього інженера-механіка і формування його професійно важливих якостей.

До ціннісно-якісних груп методів формування професійного мислення майбутніх інженерів-механіків, на нашу думку, слід віднести наступні: 1) методи формування у студентів мотивації досягнення успіху у майбутній професійній інженерній діяльності (В. Михайличенко); 2) групові та індивідуальні методи залучення студентів до науково-дослідної роботи (Л. Сущенко); 3) методи діяльнісного підходу (О. Ігнатюк, С. Решетняк); 4) смисло-ціннісні методи (І. Бех, О. Кучерявий); 5) методи самостійної роботи.

Дослідження педагогічної діяльності викладачів кафедри Нарисної геометрії та комп'ютерного моделювання Національного аерокосмічного університету «Харківський політехнічний інститут» та кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (бесіди із викладачами, опитування, анкетування тощо), що були розпочаті у 2012 році свідчать, що ціннісно-якісні методи мають посідати чільне місце під час формування професійно важливих якостей майбутнього інженера-механіка. Так 47% респондентів зазначають, що такі методи вкрай важливі під час формування професійного мислення майбутніх інженерів-механіків, 22% – вважають, що такі методи важливі, але їх складно застосовувати на практиці, 24% респондентів стверджують, що це марні зусилля, 7 % зазначають, що впровадження цінні-

сно-якісних методів формування професійного мислення не спроможне змінити світогляд майбутніх інженерів-механіків .

Таким чином, очевидним є те, що застосування ціннісно-якісних методів під час формування професійного мислення майбутнього інженера-механіка вкрає важливе і необхідне, однак не є вживаним у ВТНЗ. Можливі напрямки подальших досліджень з даної проблеми будуть пов'язані з розробкою методичних рекомендацій щодо застосування ціннісно-якісних методів під час фахової підготовки майбутніх інженерів-механіків в умовах ВТНЗ.